

Utarbeidet av: Ingrid Rønning Strand

Vår dato:
10.04.25

Vår referanse:

Innkalling til 2. rådsmøte i Faglig råd for naturbruk – 4. april 2025

Tid: 4. april 2025

Kl. 08.30-11.00

Sted: Kautokeino, Thon hotell

Rådsmedlemmer:

Part	Innkalt	Forfall
Arbeidsgiver	Bjørn Lauritzen, MEF Marte Gustad Iversen, Spekter (Norges Bondelag) Kristin Slyngstad, NHO (Skogbrukets landsforening) Espen Lynghaug, NHO (Mat og drikke)	
Arbeidstaker	Endre Lie, LO (Fellesforbundet) Erlend Hansen, LO (Norsk sjømannsforbund) Maria Bjørnsen, LO (Fellesforbundet) Audun Stautland, Norges Fiskarlag	
Pedagogisk personell	Trine Merete Paulsen, Utdanningsforbundet Bjørn Jensen, SL	Henning Bratthammer, Utdanningsforbundet
Annen organisasjon	Anne Marie Siri (vara for Inger Anita Smuk)	Inger Anita Smuk, Norske Reindriftsamers Landsforbund
KS	Monica Rustad, KS (skoleeier) Arne Jostein Vestnor, KS (skoleeier)	
Elevrepresentant	Tea Varsi, Elevorganisasjonen	
Sekretariatet	Ingrid Rønning Strand, Udir	

Dagsorden for møte 2, 2025:

7.2.25 Godkjenning innkalling/dagsorden

8.2.25 Oppdrag om lærekandidatordningen - 30 min

9.2.25 Utvikling av støtteressurs for modulstrukturert opplæring for voksne i bedrift -10 min

10.2.25 Strategi for digital kompetanse og infrastruktur Handlingsplaner som ivaretar ambisjoner og behov i fag- og yrkesopplæringen - 20 min

11.2.25 Fellesmøte FR-AU og SRY – 10 min

12.2.25 Orienteringssaker

13.2.25 Eventuelt

Behandling av sakene

7.2.25 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Referat fra møte godkjennes per e-post og publiseres på <https://sryogfagligerad.no/> i etterkant av rådsmøtet.

Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjent.

8.2.25 Oppdrag om Lærekandidatordningen v/Eirik Bertelsen (Udir)

Eirik Bertelsen deltar fra kl 09.00

Et tiltak i Meld. St. 21 (2020-2021) Fullføringsreformen er å videreutvikle lærekandidatordningen i sammenheng med utvidelsen av rettighetene til videregående opplæring. Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å tydeliggjøre målgruppen:

Vi ber direktoratet tydeliggjøre målgruppen for lærekandidatordningen og vektlegge i formidlingen at personer med utviklingshemming og stort behov for tilrettelegging også inngår i målgruppen. Vurdere tiltak som gir fylkeskommuner, skoler og lærebedrifter den støtten de har behov for gjennom egnet veiledning, slik at elevenes og lærekandidatenes rettigheter oppfylles.

Lærekandidatordningen skal bidra til en god overgang mellom skole og arbeidsliv.

Tidligere kartlegging av lærekandidatordningen viser at lærekandidater kan ha ulik grad av tilpasning og mål for opplæringen. Noen fylkeskommuner bruker lærekandidatordningen aktivt for personer med stort behov for tilrettelegging, hvor målet er varig tilrettelagt arbeid. Enkelte fylkeskommuner har egne tilbud for elever som planlegger lærekandidatløp, mens andre begrenser tilbudet til skolebaserte løp, også innen yrkesfag. Noen fylkeskommuner tilbyr skreddersydde løp med for eksempel to år i skole og to år i bedrift. Dette ligger innenfor fylkeskommunen sitt handlingsrom.

Vi sender med dette et oppdrag til de faglige rådene, der vi ber om deres råd og innspill til arbeidet med tydeliggjøring av målgruppen for lærekandidatordningen.

Om lærekandidatordningen

Lærekandidatordningen er tilpasset dem som ønsker opplæring i bedrift, men som ikke har forutsetninger for å nå kravene til fag- eller svenneprøven i det ordinære opplæringsløpet. Lærekandidaten får en egen tilpasset plan for opplæringen med utvalgte kompetansemål fra LK20. Opplæringen tilpasses kandidatens faglige forutsetninger og dekker deler av læreplanen. Ved slutten av opplæringstiden i bedrift går lærekandidatene opp til en mindre omfattende fagprøve, kalt kompetanseprøve, og de får et kompetansebevis (der lærlingene får fag-/svennebrev) som dokumentasjon på oppnådd kompetanse. Lærekandidater har i tillegg rett til individuell tilrettelegging dersom det er nødvendig for å få tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Kompetansen lærekandidaten oppnår skal svare til et reelt behov i arbeidslivet og danne grunnlag for varig arbeid. Underveis i læretiden kan man endre fra lærekandidat til å bli lærling, og etter oppnådd kompetansebevis har man fortsatt rett til å oppnå fullt fagbrev. Lærekandidatordningen skiller seg fra praksisbrevordningen, som er et tilbud som ikke er individuelt tilpasset, og som rettes mot elever fra grunnskolen som kan ha svake karakterer og høyt fravær, men som ikke har lærevansker eller stort behov for tilrettelegging, og som man antar vil ha forutsetninger for å oppnå et fullt fagbrev.

NIFU sin evaluering fra 2018 viste at hovedinntrykket er at de fleste i sektor er positive til lærekandidatordningen og mener dette er en ordning det er behov for. Et annet funn var at målgruppen for ordningen defineres ulikt, og at det er stor variasjon i bruk av ordningen.

Hvorfor tydeliggjøre målgruppen?

Formålet med fullføringsreformen er å sikre at ungdom og voksne får et utdanningstilbud som gjør at de fullfører videregående opplæring og kvalifiseres for deltakelse i samfunnet, videre utdanning og arbeidslivet. Fullføringsretten, styrker retten til fleksibilitet med hensyn til hvordan den enkelte kan fullføre videregående opplæring med fullt fag- eller svennebrev. Retten gjelder frem til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse, uavhengig av hvor lang tid den enkelte bruker. Ettersom retten ikke er tidsbegrenset, gir det ungdom og voksne økt fleksibilitet med hensyn til hvordan den enkelte kan fullføre den sluttkompetansen hen er tatt inn på, slik at de fullfører. Den utvidede retten vil åpne for nye muligheter for tilpasning, også for målgruppene som i dag benytter lærekandidatordningen. Uklare kriterier for hvem som er aktuell for ordningen, gir en risiko for at elever som har mulighet til å fullføre med fag- eller svennebrev, likevel blir veiledet inn i lærekandidatordningen. På den andre siden oppstår det også en risiko for at ikke alle som trenger et slikt tilbud, faktisk får det. For de fleste elever og voksne vil opplæring frem mot fagbrev gjennomføres innenfor ulike opplæringsmodeller tilpasset ulike målgrupper, med samme mål om fag- eller svennebrev. Samtidig har elever ulike forutsetninger, både med tanke på tilretteleggingsbehov og sluttmaal, og yrkesfagene skal ha plass til mangfoldet blant ungdom og voksne. Alle ungdommer skal få tilbud om opplæring som gir faglig utvikling og et grunnlag for deltakelse i samfunn og arbeidsliv. Mange elever og voksne med stort tilretteleggingsbehov i videregående opplæring – spesielt de med utviklingshemming – får ikke et tilbud som gir et tilstrekkelig grunnlag for videre utdanning eller arbeidsliv. En tydeliggjøring av målgruppen for lærekandidatordningen kan bidra til at flere elever enn i dag får et tilbud gjennom ordningen.

Dilemmaer ved tydeliggjøring av målgruppen

Samtidig som målgruppen for lærekandidatordningen tydeliggjøres, skal dette ikke begrense opplæringstilbudet for ungdom og voksne eller deres mulighet til å gjennomføre et ordinært løp. Inkludering, likeverd og tilpasset opplæring er bærende prinsipper i norsk skole. Elever som ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen, har rett på individuell tilrettelegging. Det er tilrettelegging av opplæringen, innholdet i opplæringen (kompetansemål), metoder, organisering og forhold knyttet til eleven som vurderes. Forhold knyttet til eleven kan handle om mestrings- og funksjonsnivå, læreforutsetninger og utviklingsmuligheter, og det er ikke diagnoser som verken er førende eller et krav for hvem som har rett til individuell tilrettelegging.

En tydeliggjøring kan også innskrenke fylkeskommunens handlingsrom for å organisere utdanningstilbud for elever. En for rigid definisjon kan ekskludere elever som kunne hatt nytte av ordningen, der elever med uklare eller udokumenterte utfordringer, som også kan nyttiggjøre seg ordningen, faller utenfor. En tydeliggjøring kan bidra til stigmatisering av ungdom og voksne, samt påvirke forventningene i arbeidslivet til lærekandidater og dem med oppnådd kompetansebevis. I dialogen vår med fylkeskommunen har tydeliggjøring av målgruppen ikke handler om å innføre en helt ensartet nasjonal modell, men om å etablere en felles forståelse for hvilke elever og voksne som er aktuelle for ordningen. Målet er at elevene og de voksne skal få et likeverdig tilbud, samtidig som fylkeskommunene beholder muligheten til å tilpasse ordningen til både lokale forhold og individuelle behov.

Spørsmål til faglig råd

Vi ber de faglige rådene vurdere følgende spørsmål:

1. Kjennskap til lærekandidatordningen

- Kjenner lærebedriftene innenfor deres fagområder og bransjer til lærekandidatordningen?
- Hvordan oppfattes formålet med lærekandidatordningen hos lærebedrifter og arbeidsgivere i deres bransjer?
- Hvilke fordeler og ulemper ser dere ved en tydeliggjøring av målgruppen?

2. Lærekandidatordningen som rekrutteringsvei

- I hvilken grad ser dere bransjer lærekandidatordningen som ordning for å rekruttere kompetanse?
- Hvilke barrierer finnes i deres bransje for å få læreplass og relevant arbeid etter oppnådd kompetansebevis?

3. Tilskudd til opplæring av lærlinger, praksisbrev, kandidater og lærekandidater med særskilte behov er del av rammetilskuddet til fylkeskommunen fra 1. januar 2020. Tilskuddet skal brukes til å gi lærlinger og lærekandidater med særskilte behov muligheten til å oppnå en fagutdanning eller deler av en fagutdanning

- Hva er deres erfaring med bruken av tilskuddsordningen for lærekandidater innenfor deres fagområder?

4. Behov for støtte

- Hvilken støtte og veiledning har lærebedrifter behov for å kunne ta inn flere lærekandidater i opplæring i bedrift?

Frist

Frist for tilbakemelding **9.mai** og kontaktperson for saken Eirik.Bertelsen@udir.no og Hilde.Tvedt.Ryen@udir.no

Fra diskusjon

- Lærekandidatordningen som rekrutteringsvei.
- Mange av fagene innenfor naturbruk har høyt snitt. Ikke nødvendigvis her løsningen finnes for ungdom som har utfordringer.
- Også ungdom i ordinært løp har utfordringer, fysisk og psykisk, ref innspill på fylkesbesøket. Kan derfor bli vanskelig å inkludere flere?

- Samfunnet er fullt av oppgaver som skal løses. Næringslivet må inkludere flere grupper i arbeidslivet, ikke kun det offentlige. Naturbruksyrker er fulle av oppgaver for folk som har kompetansebevis.
- Arbeidslivet har også behov for disse menneskene som ikke har fagbrev, men har kompetanse.
- Vet av erfaring at bedrifter setter pris på å ha denne gruppen som ansatte.
- Mye stigmatisert og lav status knyttet til kompetansebeviset, behov for å endre dette.
- Skognæringen kjenner ikke ordningen. Ikke råd til å ta inn ordinære lærlinger, derfor komplisert å ta inn lærekandidater.
- Samarbeid med næring og fylkeskommune avgjørende.
- En ikke bestått fagprøve har ingen verdi, mens et kompetansebevis er verdt noe. Flere lærlinger burde være lærekandidater eller skifte over til denne ordningen underveis i løpet.
- Dette er en kompleks diskusjon. Hvis flere og flere må ta kompetansebevis heller enn fagbrev – går vi da i feil retning, til et arbeidsliv med for høye krav?
- Ikke alle har mulighet til å ta et fag- svennebrev. Men norske bedrifter, bedriftsstruktur og lønn- og skattenivå tillater ikke plass til de som ikke kan yte 100 prosent. Hvordan kan dette skal løses ligger utenfor FRNAs mandat og handlingsrom. Ikke alle utfordringer i samfunnet skal løses gjennom fag- og yrkesopplæringen.
- Behov for en gjennomgang av arbeidsoppgaver i næringer – hva trenger vi faglært kompetanse til og hvor trengs det ikke faglært kompetanse?
- Kjennskap til lærekandidatordningen er begrenset.
- Hjelpearbeider i landbruk osv er inkludert i overenskomsten.
- Ordningen fordrer støtte og midler til blant annet psykologisk bistand der det er behov, ekstra ressurser til opplæring.

Vedtak

AU formulerer svar på bakgrunn av diskusjon i møtet. Svaret sendes på høring til rådet.

Vedlegg

[Antall oppnådde kompetansebevis.](#)

9.2.25 Utvikling av støtteressurs for modulstrukturert opplæring for voksne i bedrift v/Marianne Farstad-Jensen og Trude Saltvedt (Udir)

Marianne Farstad-Jensen deltar fra 09:40

Bakgrunn for saken

Fra august 2024 tilbys 13 lærefag som moduler for voksne i videregående opplæring som et nytt opplæringsløp. Det gjelder følgende lærefag: Betongfaget, helsearbeiderfaget, fiske og fangst, logistikkfaget, produksjonsteknikkfaget, gjenvinningsfaget, snekkerfaget med fordypningsområde, renholdsoperatørfaget, rørleggerfaget, maler- og overflateteknikkfaget, salgsfaget, kokkfaget og ernæringskokkfaget.

Modulstrukturert opplæring innebærer at opplæringen blir bedre tilpasset voksnes behov, utgangspunkt og livssituasjon, slik at det blir enklere å veksle mellom opplæring, arbeid og andre forpliktelser.

Som en del av oppfølgingen av Kunnskapsdepartementets oppdrag 2022-024 *Oppfølging av fullføringsreformen – modulstrukturering av opplæring for voksne* har Utdanningsdirektoratet vurdert behovet for særlige tiltak for å sikre en god implementering av en ny ordning, blant annet utvikling av kompetansepakker og annet informasjons- og veiledningsmateriell.

Universitetet i Innlandet har fått i oppdrag å utvide den eksisterende kompetansepakken [Nye læreplaner for bedrifter](#) til å inkludere støtteressurser for modulstrukturerte læreplaner. De startet arbeidet i mars i år og skal ferdigstille det i desember 2025/januar 2026. Det er viktig at arbeidslivets parter involveres i arbeidet underveis slik at ressursen treffer målgruppene.

Spørsmål til faglig råd

I rådsmøtet vil Udir kort presentere status i arbeidet, for så å be om en tilbakemelding på hvordan og/eller om rådet ønsker å bli involvert i arbeidet med å utvikle denne støtteressursen.

Forslag til involvering:

- 1-2 representanter velges ut til å delta fra april/mai til november/desember 2025.
- Representantene deltar på en workshop i april/mai, arrangeres av INN
- Udir og INN arrangerer 1-2 fellesmøter med representanter fra de faglige rådene som ønsker å delta

Frist

25.april, Marianne Farstad-Jensen, marianne.farstad-jensen@udir.no

Vedtak: FRNA har ingen innspill til involvering i arbeidet med å utvide støtteressursen.

10.2.25 Strategi for digital kompetanse og infrastruktur Handlingsplaner som ivaretar ambisjoner og behov i fag- og yrkesopplæringen

Jorunn Leegaard deltar fra kl 10.00

Bakgrunn for saken

Udir viser til sak til de faglige rådene i oktober i fjor om arbeidet med oppfølging av [Strategien for digital kompetanse og infrastruktur \(SDKI\)](#). I strategien er følgende to tiltak spesielt rettet mot fag- og yrkesopplæringen, begge prioritert:

«Regjeringen vil

- *Utvikle en handlingsplan for digital kompetanse og infrastruktur for fag- og yrkesopplæringen med forankring i styringsmodellen og partssamarbeidet.*
- *Bidra til å videreutvikle ordninger som gir elever i fag- og yrkesopplæringen og aktuelle studieforberedende utdanningsprogrammer tilgang til teknologi og utstyr som benyttes i arbeidslivet.»*

Arbeidsgruppa fra de faglige rådene

Arbeidsgruppa som ble etablert på tvers av de faglige rådene bidratt til arbeidet i Udir med å identifisere *særskilte behov, utfordringer og forslag til punkter for oppfølging/handling* i det videre arbeidet med handlingsplaner. Arbeidsgruppa har bygget videre på innspillene fra de faglige rådene

fra i fjor høst. Arbeidsgruppa har hatt to møter og spilt inn skriftlig i felles dokument underveis i prosessen, se vedlegg 1.

Dokument skisserer opp hvilke utfordringsbilder som bør adresseres innen fag- og yrkesopplæringen. Arbeidsdokumentet er delt inn i områdene

- Digital kompetanse
- Digital infrastruktur, standarder, fellesløsninger
- Utstyr
- Informasjonssikkerhet og personvern
- Behov for kunnskapsinnhenting / forskning

Under hvert av områdene har vi lagt inn relevante tiltak fra strategien. Arbeidsgruppa har utdypet flere av tiltakene med utfordringsbilder og forslag til handlingspunkter tilknyttet fag- og yrkesopplæringen; se kursiv skrift. Tiltak som ikke er spesielt kommentert opp mot fag- og yrkesopplæringen til nå, er listet opp på slutten av hvert av områdene.

Workshop 23.april om fag- og yrkesopplæring

I prosessen videre er det lagt inn, og invitert til, en workshop for AU i de faglige rådene og arbeidsgruppa 23.april. Hensikten er at vi da bygger videre på grunnlaget vi har pr nå om fag- og yrkesopplæring, og kommer fram til ambisjoner og mer konkrete tiltak i et litt lengre perspektiv. Det skal utarbeides flere handlingsplaner knyttet til digitaliseringsstrategien. Arbeidet er kommet lengst innen fag- og yrkesopplæringen. Det er under vurdering om ambisjoner og konkrete tiltak fra fag- og yrkesopplæringen plasseres inn i andre relevante planer, eller i en egen handlingsplan for fag- og yrkesopplæringen. Vi jobber med programmet for workshop, men det er vurdert å jobbe med innspill fra fag- og yrkesopplæring til [Forskningsprogram for digitalisering og digital kompetanse](#) som er etablert i Udir. Det legges opp til å jobbe videre med temaene som notatet fra arbeidsgruppa løfter fram som særlig viktige for fag- og yrkesopplæringen framover.

Spørsmål til faglig råd

Vi ønsker at dere bruker rådsmøtene til å behandle arbeidsdokumentet og utdype dette ytterligere med temaer og utfordringsbilder som er spesifikke for de enkelte utdanningsprogrammene.

Noen støttespørsmål til gjennomgangen av dokumentet;

- Er utfordringene og forslagene til handlingspunkter dekkende for fag- og yrkesopplæringen i stort?
- Er det tiltak fra strategien som ikke er kommentert til nå hvor det bør legges inn forslag til tiltak om fag- og yrkesopplæring?
- Er det noen av temaene som rådet ønsker å forsterke eller utdype i lys av utdanningsprogrammet?
- Er det noe som ikke er tatt inn og som er spesifikt for utdanningsprogrammet som Udir må ta med videre?

Innspillene kan skrives direkte inn i dokumentet; bruk gjerne en egen skriftfarge.

Frist

For å få med innspillene fra hvert av de faglige rådene videre i arbeidet i workshop 23. april, er det en stor fordel hvis rådenes kommentarer og innspill til det vedlagte arbeidsdokumentet kan sendes Udir så raskt som mulig etter rådsmøtene. Vi behandler innspillene som foreløpige.

Siste frist er satt til tirsdag 22. april. Sendes til Jorunn.Teien.Leegaard@udir.no

Fra diskusjon

- Må ikke skyve ut grunnkompetanse, yrkesfaglig, praktisk kunnskap. Digital kompetanse kan ikke erstatte dette.
- Digital kompetanse hos yrkesfaglærere viktig.
- YFF er en viktig arena for å tilegne seg digital kompetanse, med oppfølging fra lærere. Hva trengs og hva kreves i en bedrift?
- Det er svært viktig at elevene og lærlingene forstår begrensningene i KI og digitale verktøy. Lærere melder om at elevene spør KI i stedet for å skrive og forstå faget selv.
- Yrkesfaglig digital kompetanse innebærer en helhetlig forståelse av hva det digitale gjør med oss. Viktig at lærere har dette og ikke kun oppstykket kompetanse.
- I reindrift for eksempel – behov for digital kompetanse i registrering av rein og bruk av nye digitale verktøy osv. Her er personvern viktig.

Vedtak

FRNA mener dokumentet dekker de viktigste punktene og har ikke flere innspill i forkant av workshop 23. april.

Vedlegg

- [Arbeidsdokument til gjennomgang.docx](#)
- **[Strategi for digital kompetanse og infrastruktur](#)**
- [Oppdrag 2023-028_Plan for håndtering av tiltak i SDKI.pdf](#)
- Svar på oppdrag om utstyr [Tilrådinger om utstyr i fag- og yrkesopplæringen \(1\).pdf](#)

11.2.25 Fellesmøte SRY og faglige råd 22.mai - innspill agenda og temaer

Saken utgår

12.2.25 Orienteringssaker

Orientering om oppfølging av utviklingsredegjørelsene v/Udir

Saken blir utsatt til rådsmøte i juni

Bakgrunn for saken

Vi viser til de faglige rådernes leveranse av utviklingsredegjørelsene for oppnevningsperioden 2021 – 2025. Rapportene gir innblikk i utviklingen og endringer i bransjer og sektorer, og utgjør en viktig del av utdanningsmyndighetenes kunnskapsgrunnlag for å sikre samsvar mellom de yrkesfaglige utdanningstilbudene og samfunnets og arbeidslivets behov for kompetanse.

I etterkant av leveransen har Udir lest redegjørelsene både isolert (hver for seg) og med et sammenliknende blikk. Vi har også skrevet en egen rapport som gir et innblikk i utviklingsredegjørelsene. Rapporten tar spesielt for seg temaer som er gjennomgående på tvers av flere utdanningsprogram.

SRY og Kunnskapsdepartementet har fått overlevert de ti utviklingsredegjørelsene inkl. Udirs rapport. Rapportene er publisert på udir.no, se direkte lenke under vedlegg.

Noen hovedfunn fra utviklingsredegjørelsene

- Det samlede inntrykket er at læreplanverket som ble etablert med fagfornyelsen fungerer godt og er robust for endringer i bransjer og sektorer.
- Det er likevel flere innspill både til konkrete endringer og forslag om gjennomganger for å vurdere endringsbehov.
- Sirkulærøkonomi er et viktig område for alle yrkesfaglige utdanningsprogrammer i tiden fremover. Bærekraftige materialer, gjenbruk og reparasjon er trukket frem som kompetanseområder det vil bli økt behov for.
- Kunstig intelligens (KI) er et selvsagt tema for alle yrkesfagene.
- Innen teknologisk utvikling er det i noen bransjer høy grad av robotisering og bruk av sensor- og sporingsteknologi, mens andre sektorer er mer preget av digitale verktøy og plattformer.
- Det er flere overlappende utviklingstrekk på tvers av bransjer og sektorer, og dermed også overlappende kompetansebehov i utdanningsprogrammene.
- Faggreneutfordringer mellom utdanningsprogrammene fordrer tverrfaglig kompetanse.
- Behov for tettere samarbeid mellom aktørene innen yrkesfag i videregående opplæring og høyere yrkesfaglig utdanning.
- For å sikre at elever og lærlinger har oppdatert kunnskap og kompetanse i tråd med læreplanene, er det et stort behov for målrettede etter- og videreutdanningstilbud til spesielt yrkesfaglærere, men også instruktører, faglige ledere og prøvenemnds-medlemmer.

Aktuelle prosesser, hvor utviklingsredegjørelsene inngår som kunnskapsgrunnlag

Redegjørelsene brukes som et kunnskapsgrunnlag i pågående arbeid både i faglige råd og hos utdanningsmyndighetene. P.t. brukes redegjørelsene inn i følgende arbeid:

- Smidig forvaltning av yrkesfaglig tilbudsstruktur og læreplaner.
- Utvikling av en handlingsplan for digital kompetanse og infrastruktur i fag- og yrkesopplæringen.
- Arbeidet med kompetanseutvikling i videregående opplæring, som ses i sammenheng med oppfølgingen av et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling. Redegjørelsene er også formidlet til det nasjonale nettverket for fylkeskommunene i tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæringen (dekom-p-y).
- Kommende forskningsoppdrag om yrkesfaglig fordypning (YFF).

Endringsforslag innen læreplan og tilbudsstruktur

I flere av utviklingsredegjørelsene viser de faglige rådene til behov for å foreta endringer innen læreplaner og/eller tilbudsstrukturen. Når disse forslagene er nærmere konkretisert, kan de sendes inn til Udir via den digitale portalen for endringsforslag i fag- og yrkesopplæringen, se lenke under vedlegg.

Flere av endringsbehovene som nevnes i noen av utviklingsredegjørelsene synes å være under vurdering i rådet. Vi har dermed en åpen forespørsel til AUene i de faglige rådene der det

foreligger slike sonderinger rundt endringsbehov, om å vurdere når og hvordan rådet skal jobbe videre med disse.

Vedlegg

- [Samarbeid med partane i arbeidslivet om fag- og yrkesopplæringa | udir.no](#)
På denne siden finner dere de 10 redegjørelsene og Udirs rapport.
- [Foreslå endring i yrkesfaglige utdanningsprogram | udir.no](#)

Statistikk om fag- og yrkesopplæring

Saken tas opp igjen på rådsmøte i juni

Udir har publisert Fakta om fagopplæringa 2024, som inneholder statistikk om følgende temaer:

- Søkere på læreplass og nye lærekontraktar
- Gjennomføring av læretida
- Oppnådde fag- og sveinebrev
- Sysselsetjing av nyutdanna fagarbeidarar

Under hvert tema er det flere undertema – klikk på denne lenken for oversikt og for tilgang til de ulike statistikkene: [Fakta om fagopplæringa 2024 | udir.no](#)

Implementering av modulstrukturert opplæring i videregående opplæring

Oppfølging av orientering gitt i rådsmøte i februar 2025:

Ny opplæringslov med tilhørende forskrifter trådte i kraft 1. august 2024. Loven styrker voksnes rettigheter til videregående opplæring, blant annet ved at retten til videregående opplæring nå gjelder frem til studie- eller yrkeskompetanse. Man kan velge å få videregående opplæring for voksne fra det året man fyller 19 år, og det er innført en rett til å ta et nytt fag eller svennebrev, selv om man tidligere har fullført videregående opplæring (yrkesfaglig rekvalifisering).

Med den nye opplæringsloven trådte modulstrukturerte læreplaner i tretten lærefag i videregående opplæring i kraft. De modulstrukturerte læreplanene er utformet for å bedre tilpasse seg voksnes behov, utgangspunkt og livssituasjon, og de faglige rådene har hatt en viktig rolle i utviklingen av læreplanene og vurderingsordningene. Modulstrukturerte læreplaner kunne tas i bruk i opplæringen for videregående opplæring for voksne fra og med 1. august 2024, og de skal brukes i opplæringen senest fra og med 1. august 2025.

13.2.25 Eventuelt

Fylkesbesøk 2025

Runde rundt bordet, første evaluering av turen. Saken tas opp igjen på rådsmøte i juni.

- Bra opplegg på skolene, fagansvarlig sender takk til de som laget opplegget.
- Transportetappene har funka, vi fikk sett mye på kort tid.
- Bra å være lenge på hvert sted vi besøkte, det gir tid til å stille spørsmål.
- Å reise og se fylket gir innblikk i distansene, nyttig å få med seg.

- Politisk og faglig – hva tar vi med oss fra turen?
- Omtalen av nye fagbrev er ikke alltid korrekt (eks hundekjøring innenfor dyrefaget).
- Tana vgs' ønske om nytt fagbrev innen arktisk friluftsliv reiser en interessant diskusjon om hva som er et yrkesfag og kvalifiserer til et fagbrev.
- Rådet advarer mot å bruke fagbrev som statusheving for ulike karrieremuligheter og yrker som har plass i en næring, men som ikke er et yrkesfag.
- Vg1 naturbruk – fiske, isfiske og garnfiske. Det er et ønske om å utvikle naturbasert næring mer. Må snakke mer om dette!
- Skolene i Finnmark jobber for å rekruttere elever og tilpasser innholdet til lokale forhold.
- Turistnæring + naturbruk – hva med nullbruksområder? Turistnæringen hoder seg ikke unna sårbar natur.
- Landbruks- og gartnerutdanningen – gir utdanningen nok kompetanse på dyrehold?